

Urtetako kutsadura askatuko den beldurrez

Bilboko Portuak hazi egin nahi du, eta horretarako behar duen materialaren zati bat itsas hondotik ateratzeko asmoa dauka. Bere xedea betetzeko, Portu Agintaritzak proiektu paralelo bi dauzka martxan: portua handitzeko bata, itsaspeko harea eskuratzeko bestea. Bigarrenaren aurka agertu dira zenbait talde, baita udalen bat ere. Haien iritziz, proiektuak ingurumen arazo larriak eragingo ditu.

| UNAI BREA |

ABRA BIZIRIK

Abran egin nahi dituzten dragatze lanen aurkako protesta baten irudiak.

JOAN DEN UDABERRIAN Espainiako Ingurumen Ministerioak onzat eman zituen Bilboko Portuko Agintaritzaren proiektu biren Ingurumen-Inpaktuaren Azterketak. Biak ere, elkarri estu lotutakoak. Bata, Erdiko Kai Muturra deritzona eraikitzeke egitasmoa, portuaren zabalkundeari dagokio. Hiru kai egin nahi dituzte, guztira 600.000 metro koadro beteko dituztenak. Bigarren proiektuaren helburua,

berriz, itsas hondotik hondarra ateratzea da, Erdiko Kai Muturra zein bestelako eraikuntza batzuen betelana egiteko behar den materiala eskuratzearren, hain zuzen.

Portu Agintaritzak emandako datuen arabera, 49 milioi metro kubo harea erazi nahi dituzte orotara, 33 eta 63 metro bitarteko sako-nera duen itsas hondorearen eremu batetik. Punta Luzero muinoaren aurrean dagoen zortzi kilometro

koadroko hondarpe bat aukeratu dute horretarako, Abraren kanpoko aldean. Erauzitako materialetatik, hogeit hamar milioi Erdiko Kai Muturrerako erabiliko dira, eta kopuru txikiagoak bideratuko dituzte beste lan batzuetara. 49 milioi metro kubo horietatik, Portuak zehazteke utzi du 22.500.000ren erabilera zein izango den, eta baliteke ez eraztea ere. Besterik gabe, ateratzeko baimena ziurtatu nahi dute, etorkizunean suerta

litezkeen beharrak asetzeko. Izan ere, materialak ez dira aldi bakarrean eraziko, hainbat fasetan baizik.

Bide batez argitu dezagun Ingurumen Ministerioaren onespenez ez dakarrela berez lanak hasteko baimena, ezinbesteko baldintza bada ere. Baimen hori Sustapen Ministerioak eman behar du, eta ezerk ez du aditzera ematen ukatu egingo duenik. Gogoan izan behar da ministerio horren menpekoak direla Espainiako Estatuko portu agintaritzak guztiak. Hitz lauz esanda, Sustapenak bere buruari eman behar dio lanak hasteko baimena.

Hutsuneak lehen Ingurumen Inpaktuko Azterketan

Portu Agintaritzaren egitasmoa ez da oraintsukoa, ezta haren aurkako borroka ere. Hondar erazketak ingurumenarentzat izan ditzakeen ondorioez kezkatuta, hainbat auzotar elkartek eta talde ekologistak ezbaian jarri dute proiektua azken urteotan. Udal batzuk gehitu zaizkie. Hain justu, 2011n AZTI-Tecnaliak egindako proiektuaren Ingurumen Inpaktu Azterketa ezagutzera eman zenean, Muskizko Udalak Alejandro Cearreta EHUko geologoa kontratatu zuen, bere jakintza arloaren ikuspegitik AZTIren azterketa balora zezan.

Honela azaldu dizkigu Cearretak bere azterketaren gakoak: “Ondorio nagusia zen dragatu beharreko materialak ez zeudela behar bezala karakterizatuta; bidenabar, ni ez naiz ideia hori zabaldu duen lehena, aurretik gauza bera esan baitzuten Ingurumen Ministerioak eta Eusko Jaurlaritzak”. Funtsean, honetan

datza EHUko irakasleak aipatutako gabezia: Portu Agintaritzak gainazal handia dragatu nahi du, batez beste bost metroko sakoneraino, baina azaleko sedimentuen karakterizazioa baino ez zuten egin, eta gainera eremu txiki batetik hartutako materialena. “Logikoena material guztia karakterizatzea da –dio Cearretak–, aleez betelanerako tamaina egokia duten jakiteko, ingurua birkolonizatzeke arazoak izango diren kalkulatu ahal izateko, ingurumen aldetik sedimentuok kalterik egingo diren aztertzeko... Ingurumen Inpaktu Azterketa hark balio eskasa zuen”.

Lehen Ingurumen Inpaktu azterketa hartutako 121 laginetatik, hogeitan baino ez zuten aztertu ingurumen kalitatea

Dena ez da hondarra

Alejandro Cearretak azaldu digunez, AZTI-Tecnaliak 121 lagin hartu zituen, denak azal-azalekoak. Lagin guztien granulometria aztertu zuten, alegia, Portuak egin nahi dituen lanetarako neurri egokiko materialak diren ala ez, baina ingurumen aldetiko kalitatea hogeitaz laginetan baino ez zuten neurtu. Zenbaitzuetan, metal astunen kopuru ertainak aurkitu zituzten, eta bakar batean merkurio kopurua altua zen. Kutsatzaile organikoek dagokienez, PCB kontzentrazioa altua izan daiteke hamaika laginetan, nahiz eta ezin daitekeen segurtasun osoz esan, erabilitako neurketa metodoak direla eta.

“AZTIren txostenak dio –gaineratu du Cearretak– material guztia ez dela harea, buztin eta lokatza ere badagoela, alegia, material finak deritzenak. Hori garrantzitsua da, material horiek gaitasun handiagoa daukatelako substantzia kutsatzaileak atxikitzeke”. Geologoaren esanetan, erazketa, garbiketa eta garraio prozesuetan gerta liteke kutsatzaile horiek itsasora isurtzea. Ikusiko dugunez, Portuko asmoen aurka dauden argudioen muin-muinean daude material finak.

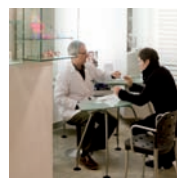
Zer gertatuko da hondartzeekin?

Azkenik, dragatze lanek inguruko hondartzetan edukiko luketen eraginaz mintzatu zaigu Cearreta. “Abraren barruan dauden hondartzetan olatuen energia %15 eta 20 bitartean gutxituko dela aipatzen du AZTIren txostenak, baina ez du esaten zer ondorio izango duen horrek. Izan ere, aitortu egingen dute oso zaila dela ondorioak aurreikustea, horretarako hondartzen morfodinamikaren hiru dimentsioko karakterizazio ona behar delako. Baina karakterizazio hori egin gabe dago, eta AZTIk ez dio Portuari eskatu egin dezan”. Cearretak dioenez, hondartzak etengabe ari dira aldi berean harea galtzen eta berreskuratzen. Berreskurapen hori ematen ez bada, alegia, harea gehiago galtzen bada irabazten dena baino, hondartza desagertuz doa, hain zuzen Abra barruko beste hondartza bati –Areetakoa, gaur hutsaren hurrengoa– gertatu zitzaion bezala barne portua eraiki zutenean.

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

Zerbitzua
Kalitatea
Garantia

AZTIren bigarren txostena eta ministerioaren argi berdea

Muskizko Udalak Cearretaren azterketan oinarritu zituen Portuaren egitasmoari egindako alegazioak. Honezkerok aipatuenez, ez ziren alegazio bakarrak izan. Azkenik, Madrillgo Kalitate eta Ingurumen Ebaluazio Zuzendaritzak informazio gehigarria eskatu zuen, eta hala, iazko urrian Portu Agintaritzak beste txosten bat egiteko eskatu zion AZTIri. Bai hark egin ere. Bi txostenak aztertu eta gero, eta arestian esan dugunez, bere aldeko Ingurumen Inpaktu Adierazpena jaso du Portu Agintaritzak.

Ekainetik ari dira proiektuaren aurka daudenak AZTIren bigarren txosten hori eskatzen, baina ez dute oraintsu arte beren helburua lortu. Alta, Portu Agintaritzak ARGIAri helarazi dion idatzian txosten horri buruzko aipamenak aurkitu daitezke: “Ondorioak erabatekoak dira: agente kutsatzaileen kopurua zeharo murrizten da 25 zentimetrotik beheragoko sakoneran. Horrek agerian uzten du azaleko geruzetako leku oso zehatzetan baino ez dagoela kontuan hartzeko moduko kutsadura”. Bigarren txostena osorik aztertzeke betarik ez du izan Alejandro Cearretak, baina bere iritzia eman digu Portuak emandako erantzunaz. Hain segur, aipatu berri dugun esaldia da, EHUko irakaslearen ustez, lehenbiziko txostenarekiko berritasun esanguratsu bakarra. “Dena den, kutsatzaileak 25 zentimetrotik behera gutxitzen direla esatea ez da nahikoa, informazio orokorre-gia da”.

“Zazpi milioi tona material kutsatu barreiatuko dituzte”

Euskal itsasertzak inoiz jasan duen erasorik handiena, hala definitzen du Abra Bizirik plataformak dragatze proiektua. Auzokide ekologistak, auzokide elkarteak, herritar soilak... bildu dira Abra Biziriken, euren ustez ingurumenari kalte handia egingo dion egitasmoa salatzeke.

“AZTIren bigarren txostenak lehendik geneukan kezka areagotu baino ez du egin”, diosku Kike Prada plataformako kide getxoztarrak. Txostena arretaz irakurri du Pradak, eta ondorio larrietara iritsi da: “Eurek emandako datuetan oinarrituta –eta errealitatea bestelakoa izatekotan, okerrera baizik ezin dezake egin–, esan daiteke zazpi milioi tona material fin [lokatz eta buztin] barreiatuko dituztela itsasorain, eta ondorioz elikadura-katean. Material horietan pilatzen da-eta kutsadura”.

**Abra Bizirik
plataformaren ustez,
dragatzea euskal
kostaldeari inoiz
egindako erasorik
handiena izan daiteke**

AZTIk egin zuen lehen txostenaren irakur daitekeenez, 2008an material finen portzentajea %2 eta %5 artekoa zen dragatzea egin nahi duten eremuan. Aldiz, bigarren txos-

Ereagako hondartza, Algortan. Aurreikusita dago bertara iristen diren olatuen energia %15-20 artean gutxituko dela, baina ez dago argi nola eragingo lioketen dragatze lanek.

tenaren arabera ehuneko horiek dezente handiagoak ziren lau urte geroago: %9 eta %20 artean. Igoera hori oso kezkarria da Pradaren ustez. Gogoratu, lehen esan dugunez, material horietan dagoela aukera gehien substantzia kutsagarriak pilatzeko.

“Beraiek esana da materialaren %8-10 inguru dagoela kutsatuta, eta hori gutxi dela. Baina 49 milioi metro kuboren %8 lau milioi inguru dira, eta tonetan, zazpi inguru”, dio Pradak. Bestalde, AZTIk berak egindako simulazioen arabera, baldintza txarretan material horiek 90 kilometro koadrotan sakabanatu daitezke. “Uste dugu arrazoi nahikoak direla proiektua bertan behera uzteko”.

Moziok udaletan

Eskualdeko udaletara ere jo dute, Bil-duren bitartez Portu Agintaritzaren asmoak gelditzeko eskatzen duten moziok aurkeztuz. Momentuz, Uribe Kostako udal bitan, Sopelan eta Plentzian, onartu dute mozia. Bigarrenean, askoren harridura eragin duen EAJren aldeko boto eta guzti –orobat Portu Agintaritzaren antzeko diskurtsoa erabili dute, eztabaida honetan, jeltzaleek–.

Protestak protesta, legearen ikuspuntutik oso zaila izango da proiektua geldiaraztea, izena ezkutuan gorde nahi duen militante ekologista batek esan digunez. Are gehiago Estatuko Abokatuak aferan esku hartu zuenetik. Hasieran, zalantza zegoen dragatzea Kosta Legearen aurkako ote zitekeen –artikulu batek dio hondar erauzte lanik ezin dela egin hondartzak berreskuratzeko ez bada–. Abokatuak bide hori itxi zuen, auziak Kosta Legearekin zerikusirik ez zuela esanez, eta orain, epaitegietako bidea erabili nahi duenak itxaron beharko du, lan-baimenak eman

arte ezin izango baita helegiterik aurkeztu. Susmoa dugu horiek ere tiradera baten hondora joango direla. ■

